

Okresné kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
51. ročník, školský rok 2022/2023
Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)
 *Monotematická a teoretická časť - úlohy

Meno a priezvisko:
 Škola: Trieda:
 Počet bodov: Z toho monotematická časť (*):

1. *V nasledujúcich nápisoch sú zašifrované mená známych svetových i slovenských geografov, objaviteľov a cestovateľov. Odhalíš ich tak, že z nápisov vyčiarkneš niektoré písmená. Počet písmen, ktoré treba vyčiarknuť, je uvedený v zátvorke. Odhalené mená zapíš vedľa zašifrovaných nápisov.

- a) S P O L O K (2) _ _ _ _ d) D N I S K A Z Y (4) _ _ _ _
 b) K O Š E L E (2) _ _ _ _ e) B I E L A L A Ň (3) _ _ _ _
 c) O C K O V B O K (4) _ _ _ _ f) B U D E T R É N I N G (5) _ _ _ _ _ _

2. *a) Dve z mien odhalených v predošlej úlohe patria ľuďom, ktorí časť svojho života prežili v 20. storočí. Ktoré?

..... a

b) Ktoré dve mená z predošlej úlohy patria Slovákom?

..... a

3. Z nasledujúcich rozsypaných písmen zostav názvy známych sopiek a doplň ich na správne miesto, podľa toho, kde sa nachádzajú.

u, a, n, t, E, e, V, a, n, L, e, o, u, k, dž, M, a, i, a, u, n, v, H, l, a, ľ, F, a, o, z, P, a

- a) Japonsko - d) Havajské ostrovy -
 b) Sicília - e) Pompeje -
 c) Island - f) Slovensko -

4. V nasledujúcej tabuľke zakrúžkuj v každom riadku jedno políčko s charakteristikou platnou pre Mesiac.

vzdialenosť od Zeme	384 000 km	84 000 km	4 000 km
keď je Mesiac v prvej štvrti, hovoríme, že ...	cúva	dorastá	priberá
medzi dvomi po sebe nasledujúcimi splnmi uplynie obdobie približne ...	27 dní	29 a pol dňa	31 dní
tmavé mesačné planiny tvorené čadičom sa volajú mesačné ...	moria	pohoria	stolové vrchy
keď pozorujeme úplné zatmenie Slnka, Mesiac sa nachádza ...	vo fáze splnu	vo fáze novu	v prvej alebo poslednej štvrti
najsilnejší príliv vzniká na Zemi, keď je Mesiac ...	v splne alebo nove	v prvej alebo poslednej štvrti	vo fáze „cúvania“

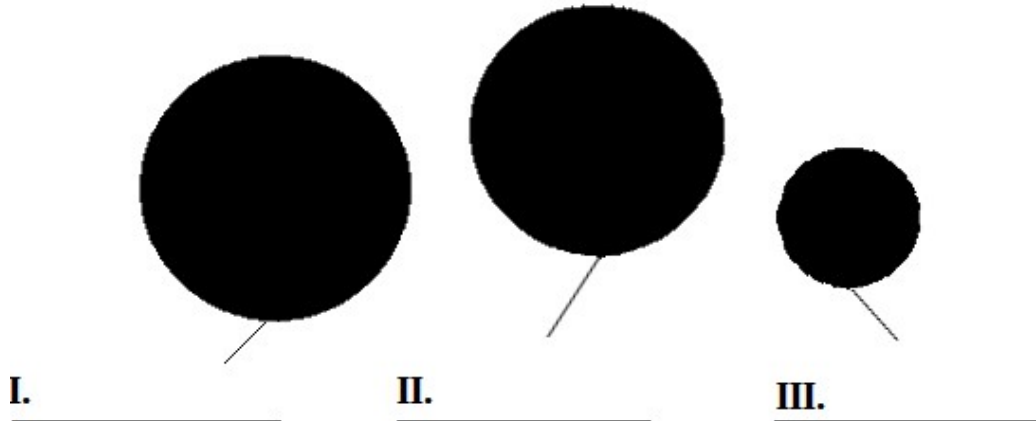
5. Piataci sa zúčastnili besedy s vulkanológom – vedcom, ktorý skúma sopky. V jeho rozprávaní zaznelo viacero odborných termínov, ktoré vulkanológovia bežne používajú. Ktoré to boli? Doplň na prázdne miesta správne písmená:

- a) _ _ _ M _ roztavené horniny vo vnútri sopky
 b) _ _ _ _ Č hornina, ktorá vzniká utuhnutím sopečnej lávy
 c) _ R _ _ I _ výbuch sopky
 d) _ A L _ _ _ _ priehlbina, ktorá vzniká, keď sa po výbuchu prepadne vrchol sopky
 e) S O P E Č N Á B _ _ _ _ balvan, ktorý pri výbuchu vyvrhne sopka
 f) S _ R _ _ _ V _ _ _ _ N sopečný kužeľ, ktorý vzniká striedaním vrstiev lávy a sopečného popola
 g) _ _ N _ _ _ obrovské ničivé vlny, ktoré vznikajú pri podmořskom zemetrasení alebo pri výbuchu sopky na mořskom dne

6. Sú pravdivé nasledujúce tvrdenia? Zakrúžkuj ÁNO alebo NIE.

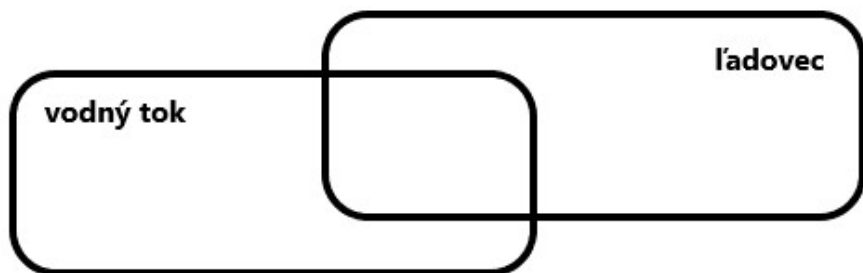
a) Na Slovensku sú v októbri všetky noci dlhšie ako dni.	ÁNO	NIE
b) Budúci rok (2024) bude priestupný.	ÁNO	NIE
c) Západné brehy Južnej Ameriky obmýva Tichý oceán.	ÁNO	NIE
d) Najhrubšou vrstvou Zeme je zemské jadro.	ÁNO	NIE

7. Jarko našiel v časopise maketu slnečnej sústavy. Vystrihol si z nej 3 planéty: Zem a jej „susedov“. V makete zostali po vystrihnutých planétach diery (obrázky I., II., III.). Ktoré planéty do nich patrili?

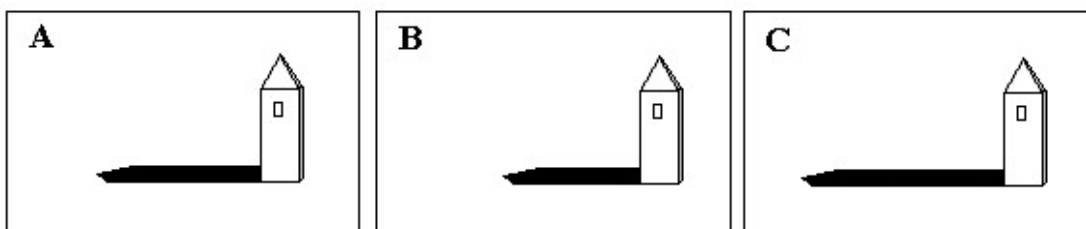
8. Rozhodni, či nasledujúce **útvary a procesy** vznikajú činnosťou vodného toku alebo ľadovca. Prirad' písmená, ktoré ich označujú, do nasledujúcej schémy. Pozor, niektoré z nich vznikajú aj činnosťou tečúcej vody, aj činnosťou ľadovca. Tie umiestni do stredu (do prieniku).

- A - delta
- B - moréna
- C - vodopád
- D - tiesňava
- E - dolina v tvare V
- F - pleso
- G - meander
- H - erózia
- I - fjord

9. Ema býva na strednom Slovensku. Veľmi rada fotografuje zaujímavé objekty v okolí. Na mnohých jej fotografiách figuruje strážna veža, ktorá sa zachovala zo 16. storočia. Ema vybrala tri zábery, ktoré vznikli na poludnie, vždy z toho istého miesta. Sú na nasledujúcom obrázku. Prirad' k nim dátumy, kedy boli odфотографované. Pomôže ti dĺžka tieňa, ktorý veža vrhala v čase vzniku fotografie. Vyberaj z:

28. júna, 28. decembra, 28. septembra

- a) A - b) B - c) C -
- d) Na ktorom obrázku je slnko najvyššie nad obzorom? Zakrúžkuj jeho označenie: **A B C**
- e) Keby Ema urobila záber veže na poludnie 16. marca, podobal by sa najviac na obrázok z (zakrúžkuj dátum):

28. júna

28. septembra

28. decembra